

ПРОЄКТНА ТЕХНОЛОГІЯ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Стахів Марія Олексіївна

кандидат педагогічних наук, доцент,

Львівський національний університет імені Івана Франка,

oleksijivna@ukr.net

Інтеграційні процеси, що набули глобалізаційного характеру в сучасному освітньому просторі, зумовлюють зміщення акцентів у самовизначенні людини, переоцінку пріоритетів, зміну культурних стереотипів. ЗВО покликані сформувати фахівця інтегрального типу, здатного «розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов» [2, с. 8].

У зв'язку з цим соціальні та педагогічні проблеми формування комунікативно компетентної особистості педагога виходять сьогодні на рівень пріоритетних в українському суспільстві. Комунікативна компетентність вчителя – це процес двостороннього обміну інформацією між суб'єктами освітньої діяльності, результатом якого є взаєморозуміння між учасниками освітнього процесу.

Розвиток комунікативної компетентності (як складової професійної) здобувачів вищої педагогічної освіти розглядаємо у контексті особистісно орієнтованого компетентнісного підходу, який забезпечує формування конкурентоспроможного фахівця на ринку освітніх послуг.

Учителеві початкових класів необхідно навчити учнів мислити, висловлювати свої думки і адекватно сприймати думки інших; за допомогою слова уміти передати свої судження, враження, емоції, оцінку та інше. Для цього вчитель сам повинен досконало володіти усім арсеналом словесного впливу, адже «практична педагогічна діяльність проблематична без ефективної реалізації комунікативної функції педагогами» [1, с. 11].

У розвитку комунікативної компетентності учені виділяють чотири рівні: неусвідомлена, репродуктивна, продуктивна, творча компетентність. Опанувавши четвертий (творчий) рівень, здобувачі вищої педагогічної освіти успішні в навчанні і здатні до самореалізації у суспільстві, орієнтовані на взаємодопомогу іншим та партнерство. «Ефективність процесу формування комунікативної компетентності творчого рівня забезпечується шляхом реалізації наступних педагогічних умов: підвищення мотивації навчання студентів; підвищення їх активності; збагачення змісту освітнього процесу» [1, с. 12-13].

Серед інноваційних технологій, які активізують мотиваційну та творчу складові комунікативної компетентності, ефективною є проєктна технологія.

Проєктна технологія була предметом дослідження зарубіжних авторів ще на початку ХХ століття. В українській педагогіці теоретичні й концептуальні положення проєктної технології досліджують К. Баханов, Н. Борисова, В. Гузеєв, І. Дичківська, І. Єрмаков, Г. Ісаєва, О. Любарська, Т. Качеровська, О. Коваленко, О. Пехота, О. Пометун, Г. Романова, С. Сисоєва С. Шевцова та інші.

Разом із цим, застосування проєктних технологій у підготовці майбутніх учителів початкової школи потребує спеціальних досліджень.

Навчання, побудоване на активній основі, через практичну діяльність, зорієнтоване на особистий інтерес і практичну потребу отриманих знань у подальшій професійній діяльності, надає студентам можливість самостійно придбати знання в ході вирішення практичних завдань або проблем, що вимагають інтеграції відомостей з різних предметних областей, реалізувати не тільки комунікативну, а й соціокультурну, громадянську, дослідницько-праксеологічну та інші професійні компетенції.

Проілюструємо це на прикладі вивчення навчальної дисципліни «Сучасна українська мова з практикумом» (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти).

Забезпечуючи формування усіх складових професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи, ми запропонували студентам I курсу самим вирішити, які саме проєкти

вони хотіли б виконувати, що саме досліджувати в галузі лінгвістики. Пропозицій було чимало, але більшість із них стосувалися функціонування фонетичних, морфологічних та синтаксичних одиниць в українських народних піснях. Відповідно було заплановано виконання цілої серії проєктів, а саме: «Пісенний алфавіт», «Фонологія колискової пісні», «Морфологія у квітах і піснях», «Звертання в родинно-побутових піснях» та інші. Зважаючи на план вивчення окремих лінгвістичних тем, усі проєкти були середньої тривалості (3-4 тижні). Вивчення курсу завершується виконанням колективного проєкту «Грамматика української мови у народних піснях».

Маючи певні знання і навички щодо організації пошуково-дослідницької діяльності, студенти дуже активно і творчо підійшли до виконання проєктів. Підготовлені студентами презентації та їх мовленнєвий супровід засвідчив не лише активізацію інтересу до української народної пісні (громадянська та соціокультурна компетентність), але і до глибшого вивчення лінгвістичних тем. Як наслідок – мовлення здобувачів вищої освіти стало виразнішим, менше уживалося слів-паразитів, почастишало вживання прислів'їв і приказок, граматично правильно оформлювалися звертання та інше.

Отже, реалізація проєктної технології у ЗВО з метою формування комунікативної компетентності репрезентує себе як діяльнісний практично-творчий метод, що на належному рівні забезпечує формування професійної компетентності педагога у цілому і комунікативної компетентності зокрема.

Список використаних джерел

1. Ашиток Н. Комунікативна компетентність педагога: структура, етапи формування. *Молодь і ринок*. 2015. № 6 (125). С. 10–13.
2. Державний стандарт вищої освіти України (проєкт): Видання офіційне. МОН України. Київ, 2016. 45 с. URL: https://www.megu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/02/Standart._Bakalavr._Pochatkova__osvita-8.pdf. (дата звернення: 11.10.2020).